

EEN TOEKOMST VOOR DRIVING RANGES?

door JAN EBBINGE

Een van de mooiste driving ranges ligt in Vale do Lobo, Portugal

Golf begint op de driving range, ofwel de oefenbaan. Iedere golfer leert daar de beginselen en wordt pas na gebleken vaardigheid toegelaten op de echte baan. Met de huidige expansie van golf is het niet ondenkbaar dat de driving range ook een eigen leven gaat leiden. Tijd dus om de oefenbaan eens nader onder de loep te nemen.

Tot op heden is de driving range vooral het domein van de clubprofessionals. In weer en wind geven zij er lessen aan de tientallen beginners (tegenwoordig honderden) en aan trouwe gevorderden die zweren bij de regelmatige tips van hun leermeester. Verder staat de range natuurlijk ter beschikking van de leden, die tegen betaling van een gulden met 25 ballen zelf kunnen proberen hun slice er uit te slaan.

Hele legers golfers komen zelden of nooit op de oefenbaan, waarschijnlijk omdat ze te lui zijn of denken dat het op de baan wel vanzelf zal gaan. Bovendien vinden de meeste golfers oefenen eigenlijk heel vervelend. Golfers willen meteen resultaat zien. Ze willen de bal op een green zien vallen en tijdens de wandeling er naar toe de putt in de hole 'kijken'. En dan meteen door naar de volgende hole, het verdere avontuur tegemoet.

Ook veel goede spelers lappen de driving range aan hun spikes. Ex-kampioen Piet Hein Streutgers bijvoorbeeld is er zelden te vinden, omdat hij bang is dat hij daar de goede ballen laat liggen die hij tijdens de wedstrijd op de baan zo hard nodig heeft. Ton Kersbergen, de clubkampioen van de Noordhollandse Golfclub: 'Ik sta weinig op de driving range. Als ik daar 100 ballen wegsla, gaan er 99 goed omdat het een ritmische beweging wordt. En golf is juist a-ritmisch, daarom is het zo moeilijk.' Nationaal matchplay-kampioen John Scholte daarentegen kan zonder problemen urenlang achter elkaar ballen slaan 'op de plaats rust'.

TEGEN DE WIND

Wlak voor een clubwedstrijd is de run op de range het grootst, wanneer alle deelnemers bijkans tegelijk hun verstijfde spieren willen los slaan en na een paar goede slagen tevreden vaststellen dat ze een natuurtalent zijn. Nog snel even een rondje op de putting green en dan hebben ze tijdens de wedstrijd nog vier uur de tijd om de overwinningsspeech voor te bereiden. Want dat ze een kans hebben om te winnen is duidelijk – ze hebben immers 'geoefend'.

Zo werkt het natuurlijk niet. Kampioenen als Jack Nicklaus, Lee Trevino en vele anderen zijn, vooral in hun amateurtijd, groot geworden op de driving range. Ze sloegen er 500 tot 800 ballen per dag ('until my hands were bleeding') en ontwikkelden een swing waarvan ze zich bij iedere slag konden beroepen op 'muscle memory'. Met andere woorden: hun swing zat zó in de groef, dat de spieren er automatisch aan herinnerd werden wat ze moesten doen.

Zo heeft, begrijpelijkerwijs, de driving range voor de één een andere betekenis dan voor de ander. Op de golfbanen in Nederland wordt relatief weinig gebruik

De oefenbaan van de Edese Golfclub op het Nationale Sportcentrum Papendal

De driving range van Golfclub Broekpolder - zijn 9 afslagplaatsen genoeg voor 800 leden?

gemaakt van de ranges. Het moet de leden gemakkelijk en aantrekkelijk worden gemaakt er met een emmer ballen naar toe te gaan, maar de meeste ranges in ons land missen die uitnodiging. Sommige banen hebben er nauwelijks ruimte voor (Hattum, Domburg), een ander is gevaarlijk (Toxandria), hier en daar is er noodgedwongen geïmproviseerd (Amsterdam, Lauswolt, Rosendael), weer anderen zijn te ver van het clubhuis gelegen (Noordwijk, Veluwe, Kralingen), zijn te kort of hebben geen adequate accommodatie voor de grootte en de reputatie van de

club (Haagsche, De Pan, Noordwijk).

Er zijn ook uitzonderingen. De Edese Golfclub beschikt op 'Papendal' over waarschijnlijk de mooiste range van het land. Breed en lang en de overheersende wind in de rug. Een hele fraaie ook heeft de Geysteren Golf en Country Club. Professional Bertus van Mook heeft het er in ieder geval zeer naar zijn zin. 'Ik heb altijd gezegd dat Geysteren de beste driving range heeft, totdat Papendal kwam. Die van ons is lang en breed en we slaan tegen de zuidwesten wind in. Ballen doen het meeste tegen de wind in. Golftechnisch is

het beter, omdat de fouten beter tot hun recht komen. Tegen de wind in zal een slice een grote slice worden.'

BEHOEFTE

Ik herinner me nog goed dat Ben Janmaat, toen nog buffethouder op de Twentsche Golfclub, een jaar of 15 geleden eens zei: 'Een ideaal van mij is om nog eens een driving range te beginnen op een weiland langs de snelweg. Dat automobilisten na een vergadering en een tijd rijden even ontspanning zoeken door een emmer met ballen leeg te meppen. Als je de locatie zorgvuldig uitzoekt, heb je volgens mij een gat in de markt.'

Zo'n hele vreemde gedachte was dat niet. In Amerika bestaan dergelijke projecten en ze blijken een enorm succes en een goudmijn voor de exploitanten. In Japan is het zelfs een en al driving range wat de klok slaat. Er zijn daar slechts 2000 banen, maar 3400 ranges. Sommigen zijn 3 of 4 deks en het komt voor dat er 300 mensen tegelijk staan. Ze zijn verlicht en dus ook 's avonds geopend; enkelen zelfs 24 uur en 7 dagen in de week. Het blijkt in een geweldige behoefte te voorzien.

Het kan bijna niet anders dat met de toenemende belangstelling voor golf in Nederland ook hier een toekomst is voor de

driving range. John Scholte kwam eigenlijk als eerste op het idee om een commerciële range op te zetten, maar na anderhalf jaar is hij nog steeds aan het touwtrekken met de gemeente Rotterdam. Iemand die binnenkort wel van start gaat met een dergelijke opzet is Freddy Hooghiemstra, single-handicapper op Golfclub 'De Pan'. Zijn interesse in driving ranges dateert al van jaren geleden, toen hij in zijn bedrijf van koffieautomaten de firma Allied Products opnam, een tak die zich bezighoudt met de verkoop van allerhande attributen voor golfbanen en vooral driving ranges.

DE PAN-DENCE

Vorig jaar zag Hooghiemstra een soort jongensdroom verwezenlijkt. Dankzij de goede gezindheid van de gemeente De Bilt/Bilthoven kreeg hij de beschikking over het 6 hectare grote 'De Biltse Duinen', waar een natuurzwembad was gedompt omdat het economisch niet meer te exploiteren was. Vlak achter de baan van 'de grote broer' trof ik een in aanleg zijnd golfcomplexje aan, dat straks met recht een De Pan-dence kan worden genoemd. Joan Dudok van Heel heeft er een schat van een baan gecomponeerd, bestaande uit 5 par-3 holes en één par-4 hole.

Heuveltjes, glooiingen, dennebomen, het is er allemaal, net als op 'De Pan'. Het baanonderhoud is in handen van de Schot Walter Woods, de zoon van niemand minder dan de superintendent-greengraaier van St. Andrews.

Maar er komt nog veel meer op De Biltse Duinen. Zoals een tennisbaan, 4 z.g. half court tennisbanen ('ideaal voor ouderen en leuk voor jongeren'), een bowl-baan, een jeu de boule baan, een verlichte putting green, een sauna en misschien een fysiotherapeut. Hooghiemstra ter verduidelijking: 'Het wordt commercieel van opzet, dus alles moet geld opbrengen. Omdat een kleedkamer bijna de hele dag ongebruikt is, gaan we er een sauna bijbouwen en zit ik te denken aan een fysiotherapeut. Uitgangspunt is dat het een aantrekkelijk centrum wordt.'

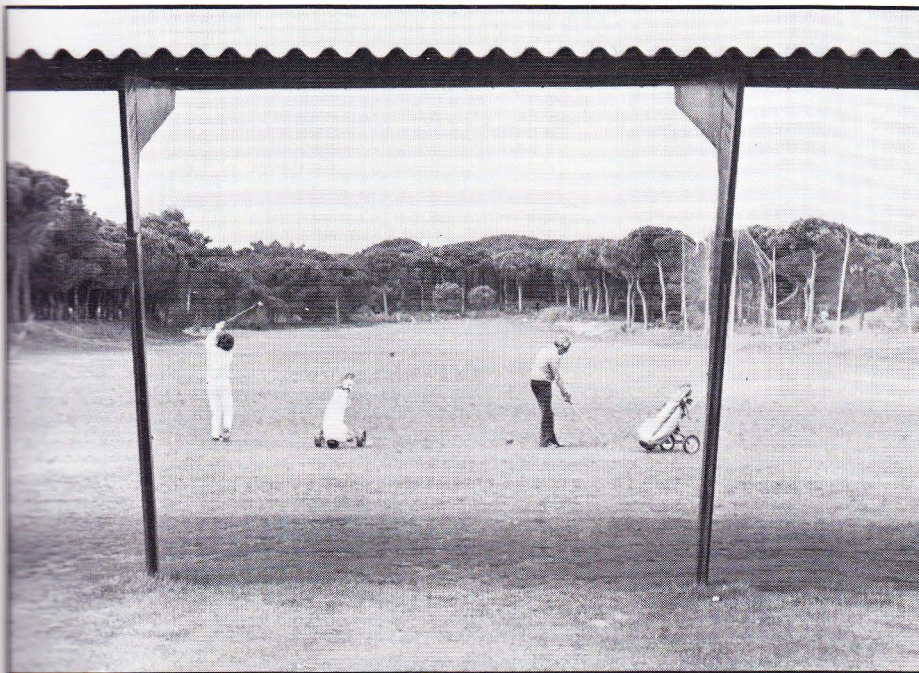
Het pronkstuk van het complex wordt zonder twijfel de driving range. Zestig meter breed en 185 meter lang met 16 overdekte afslagplaatsen beneden en 24 boven. Omdat Hooghiemstra er geen gras over laat groeien (maar wel kunstgras), heeft hij het volgende bedacht. De zijkanalen en ook de achterkant van de range hellen naar beneden, waardoor de ballen zich in het midden verzamelen. Eenmaal in een geul terecht gekomen worden de

De in aanleg zijnde range in De Biltse Duinen - in het midden de geul waardoor de ballen met een lopende band terug worden gebracht

Freddy Hooghiemstra: 'Er is ruimte genoeg voor kleinschalige projecten'

De oefenbaan in Pals, Spanje, heeft een afdak tegen de regen, vlaggetjes om naar toe te slaan en een hoog hek om afzwaaiende ballen van de 10e hole te houden

ballen per lopende band teruggevoerd naar de afslagplaatsen. De ondergrond van de range bestaat uit asfalt, de bovenlaag uit kunstgras. Hooghiemstra haalde het idee uit Japan en uit Stockholm en heeft het lief deze investering in Nederland aan te gaan.

ALTIJD GEOPEND

Nauwelijks in zijn enthousiasme te stuiten, vertelt hij: 'We kunnen twee soorten ranges onderscheiden. De club driving range die dient ter aanvulling van het spelen in de baan en waar de pro zijn lessen geeft en de, noem het maar com-

merciële public driving range. De laatste heeft een andere doelstelling, namelijk het op een aangename, comfortabele manier ballen slaan. Daarmee bedoel ik in principe 365 dagen per jaar open, altijd voldoende voorraad ballen, schijnwerpers zodat ook 's avonds kan worden gespeeld, afslagplaatsen die verwarmd kunnen worden, ballen die automatisch terugkomen, het clubhuis vlakbij, etcetera. Het tegengestelde dus van een veredeld hondenhek in een weiland waar het moderie is en de matten zijn afgetrapt. 'Om te bereiken wat ik wil, moet je geld uitgeven aan de uitrusting. Ik heb m'n

berekeningen gemaakt en het moet wel gek lopen als het geen succes wordt. Er is in ons land veel geschikte ruimte voor kleinschalige projecten. Ik liep al lang rond met het plan voor een lessencentrum in midden-Nederland waar de mensen de faciliteiten kunnen vinden om goed te leren golfen. Gelukkig deed zich hier in De Biltse Duinen die mogelijkheid opeens voor. 'Golf op een goede driving range kan niet alleen een familiespel worden, maar ook een spel op zich, bijvoorbeeld 'target golf'. Ik hoop dat er meer van dit soort ranges komen. Mensen houden van competitie en de ene range kan dan de andere uitdagen om onderling wedstrijden te houden. Daarbij zijn bijvoorbeeld vier disciplines te bedenken: ver slaan, accuratesse (target golf), trucsragen en daarna putten. 'De range zal ik zelf in beheer nemen. Er zullen 3 of 4 zelfstandige pro's komen, die voor eigen rekening en risico werken. Ze moeten zich louter en alleen op de lessen concentreren. De voorkeur gaat uit naar groepslessen, waardoor het voordeliger wordt. Schoolklassen kunnen les komen nemen op het gymnastiek-uur. Waarom niet? De shop zal onder directie staan van Dick Zittersteyn. Er zal een goed en breed assortiment artikelen aanwezig zijn en de aspirant-kopers zullen van professioneel advies worden bediend. De club zal primair voorlopig in handen komen van een vereniging. Ik denk aan zo'n 380 leden, die tegen betaling van entreegeld en jaarcontributie voorrechten krijgen. De driving range en de putting green worden openbaar.'

WARM DRAAIEN

Omdat de ballen à la kegelen automatisch terugkomen wil Hooghiemstra een afslagplaats per tijdseenheid verkopen. Men haalt dus geen emmer met 40 ballen, maar men koopt een plaats voor bijvoorbeeld een half uur. (Time sharing op de driving range). Bukken wordt overbodig, want een mechanisme helpt de ballen op de mat. Binnenhuisarchitect Jan des Bouvrie zorgt voor de aankleding van het gebouw van de range. Het enige nadeel is misschien dat de spelers tegen de zon in slaan, maar er was geen andere keus. De range in De Biltse Duinen is een prachtig voorbeeld van hoe een golfoefenbaan in een dorpskern kan worden ingepast. In elk stadje of dorp met, zeg, 25.000 inwoners zou een goed geoutilleerde driving range à la De Biltse Duinen een hit kunnen zijn. Het spookbeeld van de 90% Japanse golfers die nooit op een echte baan spelen maar alleen op driving ranges, zal ons niet achtervolgen, want er worden banen genoeg aangelegd. De driving range is er om warm te draaien voor het ware rondje golf en om er later weer naar toe te gaan om de swing te polijsten. Als extra voorziening is hij welkom.